

FEJÉR MEGYEI NAPLO

Előfizetési árak

Mélyben:		vidéken:	
1 óra	1 K.	1 óra	1.50 K.
1 évre	3 K.	1 évre	4.50 K.
1 évre	6 K.	1 évre	9 K.
1 évre	12 K.	1 évre	18 K.

Megjelenik minden hétköznap este 8 órákor.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Szent István-tér 1.

1916. máj. 30.

Égység szám: 4 fillér.

Hirdetés díjszabás szerint.

Felolvasó szerkesztő és lapfőigazgató: Baranyay Lajos.

A tábori lelkeseknek

van-e joga önmagáról azt állítani, hogy része van a győzelem kivívásában? Mindenki gondolkodás nélkül rámondja, hogy igenis van. Mert ütközet előtt, ütközet alatt lelkesít, buzdít, bátorít, vigasztal, megnyugtat, nem tüzel ugyan az ellenségre, mert fegyvere nincs, de feltűzi a saját csapatainkat, egyszerűen tehát, mert fokozza az erőket, joggal mondhatja, hogy a győzelem kiküzdéséhez ő is hozzájárult.

Éppenúgy jogos önérettel beszélhet magáról mindenki, aki bár nem is fegyverfogható, s ezért, vagy bármi okból itthonmaradt, ha igazolni tudja, hogy a haza iránt való kötelességét más módon teljesítette: résztvett a hadikölcsön sikerében akár jegyzéssel, akár ézenfelül még úgy is, hogy tőle telhető buzgalommal mindent elkövetett arra nézve, hogy másokat is megnyerjen, rábeszéljen a nemzeti kölcsön aláírói számának szaporítására. Azt hisszük, nem követünk el tehát szerénytelenséget mi sem, ha most utólag rámutatunk arra, hogy a propaganda készítésnek abban a nagy munkájában, az eszmetérjesztésnek amaz erőfeszítésében, amely a most zárult negyedik hadikölcsön sikerét megalapozta és kiépítette, a vidéki sajtó s ebben a mi lapunk is derekasan résztvett.

Jól esik ezt most a végzett munka után megállapítanunk, mikor híre érkezik, hogy buzdító szavaink nem találtak mindenütt süket fülekre, sőt a negyedik hadikölcsönre még a legutolsó napon is tömegesen jelentkeztek az elkészettek és az előbb iratkozottakkal együtt oly jelentős összegeket jegyezték, hogy a negyedik nemzeti kölcsön eredménye is fényesen mondható s ha nem is egészen két milliárd, de körülbelül elér, vagy még tán meg is tetézi az első és második kölcsön összegét.

Dicséret, tisztesség illesse mindazokat, akik jegyezték s

elismerés azokat, akik bármi módon való tevékenységükkel hozzájárultak újabb gazdasági győzelmünk kivívásához.

Háború.

A marnei csata után a franciáknak Joffre-on kívül egyik bálványozott hőse Gallieni tábornok, Páris volt parancsnoka, majd a francia köztársaság hadügyminisztere, tegnapielőtti két súlyos operáció után meghalt. A franciák életének titolsó hónapjait bearanyozták lelkesedésükkel és szeretetükkel, de a francia csapatok folytonos kudarcai csorbát ejtettek az ő népszerűségén is.

Az Olasz hangulat.

Azok a hírek, amelyeket hős csapataink Dél-Tirolban elértek, mindjobban ekeseríttek és győlöltre indítják könnyelmű vezetőik ellen az olasz közvéleményt. A legfrissebb olasz lapok telve vannak cikkekkkel, amelyek szépitgetni igyekeznek az olasz hadsereget ért kudarcokat, s egyben keserűségüket fejezik ki, hogy a minden gyanu felett álló intervencionisták nemcsak az elmúlt napok optimizmusát, hanem egész lelki egyensúlyukat veszítették el, amiért az olasz hadseregnek egy ponton heves offenzívával kell megküzdenie és mert néhány ezer foglyot és néhány tucat ágyút veszített el. Ugyanezekben a cikkekkben mint csodálatraméltó példát Magyarországot és Ausztriát emlegetik, ami tetterőnket és hatalmas akaratunkat dicsőítik, amelylyel megházdoltuk azokat, akik kimondták feletünk a halálos ítéletet akkor, amidőn kozákok nyargalásztak Galicziában, a Kárpátokban és azt hangoztatták, hogy a magyar alföld felé mennek. Az általános ekeseredésben az olaszok minden reményessége — **Gloire!** — ő tőle várják mindent és remélik, hogy olasz parlament június 6-iki ülésén „kilép az árnyékból és nem hallgat tovább.”

Orosz harciér.

Csapataink birtokába vették a Compiègne környékét, valamint az Aisne körül megerősített erődítést. VII. Császár általános volgyvezető erődítményét.

Grünfeld Jakab.

Érdekes életpályája volt Grünfeld Jakabnak, akit sokan irigyeltek és irigyelnek, akit azonban annál kevesebben követnek. Kétségkívül szerencsés ember volt, a kinek minden sikerült, amibe belekezdett, azonban szorgalma és takarékosága olyan volt, amelyen ritka ember lép a nyomába.

Nagyon szegényen és nagyon egyszerűen kezdte. Csóvákon született, ahol az édesapja egyszerű falusi szatócs volt, olyan, mint a többi magajátjából, aki azonban a szorgalom, munkakedven kívül alig hagyott egyebet a gyermekeire. Jakab 13 éves volt, mikor atyja balála után a háztól elkerült. Fejérvárcsurgóra került, ahol, hogy könnyebben tudjon élni, a mérsárosságot is folytatta. Tisztességtudó, alkalmazkodó ember volt s a Károlyi grófok, a Zichy grófok, az Eszterházyak jóindulata folytán nagyobb vállalkozásokhoz is jutott. Nehezen tudták kiadni a birtokait kárba, maguk nem akartak vele verszóni s Grünfeld Jakabra bízták. Bizony először zavarba jött.

— Méltóságos uram! nincs nekem annyi pénzem, hogy én in-sztruálni tudjam a birtokot.

— Nem hal — mondotta Károlyi gróf, — majd segítünk s várunk a fizetéssel.

Nagyon érdekes volt, ha jól tudom, a magyarálmási bérlet. Eszterházy gróf nem akarta bérbe adni Kégl Györgynek a birtokát s a kölcsönös tárgyalások annyira kikoptatták az időből, hogy késő tavasszal egy hold nem volt se bevetve, se szántva. Fölkinálták Grünfeld Jakabnak, aki belevágott. Instrukciója sem volt ugyan, de doboltatta a szomszéd falukban, hogy nagy pénzt kap minden szántó ember, aki neki dolgozik. Pár nap alatt fölszántatta, bevetette és olyan termése lett, ami egész uradalmat megért.

Ahol tehát a magnások nem tudtak, vagy nem szándékoztak dolgoztatni, azt rája bízták és ő törhetlen szorgalmával és utánjárásával vetett is, atartott is s mivel a szerencse állandóan kegyelte, a vagyona lavina módjára nőtt.

Ő azonban csak dolgozott. A munkája gyümölcsét kevesse élvezte. Hajnalban már köcsni út, járta a határt, ott volt mindenütt, tudott mindenről és a prakukus, okos észével úgy intézett mindent, hogy a fűrészfának csillogó arany lett a kamrája. Amellett a képzelgető jegyzészerűben élt. Egy nap a misztikus egy-egy napos szomblyer telt a zsebébe (akkor még volt szomblye a világon és okos volt — ha drága lett volna, bizonyára nem vette volna meg) s azzal elvált egész nap.

Nagyszerűen értett a marhához Szemmértékkel megmondta, hogy hány kiló áll előtte. Járta a vásárokat s szakértő tudással vásárolta a sovány állatot, amelyet fölhlizalt és nagy pénzen eladott Bécsben. Amikor mások édesen aludtak, őt legtöbbször a vonat zötyögöttette s az álmódorásaiban rideg számok soroztak. Így lett gazdag, nagyon gazdag, olyan mérhetetlenül gazdag, hogy tulajdonképpen maga se tudta, hogy mennyije van. Százezerérték 10 millió körül értékelték a vagyonát.

Idealizmus, szátnyaló gondolatok, költői képek nem háborogtatták a realis életét. Talán egy volt, ami meglepő volt benne; a mult iránt való szinte gyermeki ragaszkodás. Mikor Megyeri-Kiráns Lajostól megvette a bodajki ősi Miske bárói birtokot, azért vette meg — mint mondta — mert a kastély erkélyéről oda-lehet látni az ő szülőföldjére Csőka köre, ahol mint szegény kisgyerek első jűpuságát eltöltötte. De pl. rokonsága iránt nem viseltetett valami különös szeretettel. Mindig magára gondolt!

— En is keserves munkával és kitartó szorgalommal szereztem össze azt, amin van, dolgoztatok ti is, Kárpán kúria, neked is lesz. Különösen rideg volt a gazdagabb Grünfeldék iránt, akik sok szobas szép kastélyban laktak és uri fogatokat, orosz trappereket tartának. Ezt nem szerette, és mindig hangszulozia, hogy az ő elvei más taláiban növelték föl a gazdagságot.

En a cselédjeiért való bánásmódjáért szerettem meg. Nem azért, mert ő mondotta, vagy ahogyan mások mondták, hanem, ahogyan a cselédjei elbeszéltek. A tarnócai birtokáról Csőszre, Hozzám jöttek a cselédei templomba. Beszélgetés közben aztán elmondották, hogy milyen emberiségesen bántik velük, hogy élni hagyja őket, meghallgatja a kérésüket és lehetőleg mindig teljesíti is. Nem vonta el tőlük a marhatartást, mint ahogyan legtöbb új földesúr cselekszik, úgy hogy lassan-nyagapodhattak a munkájuk mellett.

Mikor pár év elől az aratis előtt meggyesztette szűriák készült, Grünfeld Jakab cselédje is lettek a kaszát. Grünfeld Jakab kezébe ment és megkérdezte őket.

— Hát mit akartok fiaim?

Elmondták neki.

— Meglesz fiaim! csak dolgozzatok nyugodtan. Amit a Kóbi mond, az úgy is történik.

Nem is volt az ő birtokán se szűriák, se bérlésesek se.

Vallási dolgokban pompásan kiégyeztünk. Azt mondtam neki:

— Hát kedves Grünfeld ur, maga nem fog az én kedvemért kiváncsiorolni Magyarországból, ha még úgy pukkadoznék is — én sem mennék ki a hazámból, ha maga még úgy akarná is. Hát ha már egymás mellett kell élnünk, nem sokkal jobb, ha békességben élünk egymás mellett? Mondja csak, baj az magának, ha én az én templomomban a magam módja szerint imádkozom és baj az nekem, ha maga a saját templomában a maga módja szerint imádkozik? Ugy-e nem baj! Hát miért ne hagyjuk egymást békében, minek birizgálja egyik a másikat, amikor mindegyikünk tudja, hogy az Istent féltő ember jobb, mint az aki az Istennek hátat fordít.

Ezen alapon aztán tökéletes volt köztünk a megegyezés, én dicsértem ötet, ő meg dicsért engem és azt mondta, hogy a felsővárosiak jó papot kapnak bennem.

A társadalmi békességnek minden vonalon támogatója volt és ha valaki nem volt megegyedve a fehérvári békés viszonyokkal, a maga röviden intézkedő bölcsességével hamarosan letörtölte.

A tekintélye igen nagy volt. Részben a praktikus életévé, még inkább azonban a nagy vagyon alapján. Ezért választották meg Perli Miksa dr. helyébe hitközségi elnöknek, a kereskedelmi kaszinó elnökének s ezen a révén sok jóhoz, jelentős adományokhoz jutottak embertársai. Okosan tették mert hiszen, aki okosan tudott vele bánni, az sokat elért nála. Így alapította a Lujza-szanatoriumot, az

aggok és árva számára az alapítványi házat. Így tett le 200 ezer korona alapot a hádiárva javára.

A napokban egy szegény özvegy asszony hálalkodott nekem, hogy Grünfeld alapítványi kamatát a kis gyerekei megkapták. Természetesen elháritottam magamtól és áldottam azt a jó embert, aki annyi szegény hádiárva szeméről letörtölte a nyomorúság égő könyveit.

Pár év előtt megkapta a vaskorona rendet s akkor csinálták rá azt a józú viccet.

— Szegény Kóbi bácsi! Isten szép, szép, hogy Öfelsége így kitüntette a jótékonyágáért, hanem azért mégis csak sajnálom szegényt.

— Ugyan miért?

— Azért, mert télen még csak könnyű lesz neki viselni azt a vaskoronát, de mit csinál majd nyáron, azokban a nagy melegekben, amikor más embernek még a szalmakalap is teher a fején.

A jótékonyagot a maga esze és szíve szerint gyakorolta. Sokan sokat váltak tőle, amikor ő ridegen kijelentette, hogy ő szegény ember, erre meg arra nincs pénze és igen nagy teher neki, hogy valamelyik rokonát havi 5 forinttal segítse.

Persze ilyen formában rideg dolog ez, azonban mindig számolni kell az ilyen emberek pszichológiájával. Grünfeld Jakab úgy érezte, hogy az ő garasához odatapadt a keresves munkája, az éjjel-nappal való törődése. Erőtelten volt előtte, hogy más ahhoz

a trága pénzhez egyszerű kérés útján jusson hozzá. Ha örökölte volna, ha gondatlan ifjúságban, fényes palotában, kényelemben élte volna át az életét, talán jobban dohálta volna a bankóit, de így csak a munkát becsülte, amely neki dus aratást jövedelmezett.

Most aztán vége szakadt mindennek. A betegség régóta kerülgette, mint ahogyan az öreg emberről szokás, az ő szervezete is megkopott, megrongálódott, a szíve évek óta nem működött rendesen. Az ütőérelmeszesedés elhatárolódott, pár-hónap előtt agyszélhúdés érte, s azóta a halál árnyékában élt szinte öntudatlan életet. Az orvosi tudomány segíteni akart rajta, Pestre vitte a tudós professzorok keze alá. Azok kivették a vagonából a vámot, segíteni azonban nem tudtak már rajta. Sőt talán ez siettette a halálát.

Mi azt hisszük, hogy korán halt meg. A ránszakadt nehéz idők sok jó gondolatot érleltek volna meg az ő érzni tudó szívében és mivel mindig akadtak emberek, akik ügyesen el tudták találni a hangot, amelyen vele beszélni kellett, sokat elérhettek volna a szenvedő emberek javára.

Bilkei Ferenc.

— Hadikölcsönjegyzés a Hitel-szövetkezetről. A székesfehérvári Hitel-szövetkezetről a negyedik hadikölcsönre 135.550 koronát jegyeztek. A négy hadikölcsönjegyzési eredmény a következő: az elsőre 52.750 koronát, a másodikra 178.050 koronát, a harmadikra 115.350 koronát jegyeztek. Az összes jegyzés 468 700 korona.

TÁRCA.

Az apa.

A tölgyesi takarékpénztár szünetnapot tartott. Híába várakoztak botjukra támaszkodva a szürös atyafiak, hogy csekélyke tőkéljüket újabb betétekkel gyarapítsák, vagy a fűtőrésze sétáló dzsentri nép, hogy váltoja prolongálását kieszközölje; a hivatalos kilenc óra után sem nyílt meg a vasajtó. Csak épen a takarékpénztári szolga sérénykedett jobban mint egyébkor. Gondosan szétnezegetett, az ablakkönyöklőkről lefujta a port, a kockaköves folyosóról pedig zsebkendőjével levette az odataposott friss sarat. Aztán kinyitotta a vasajtót s a tanács-teremben nagy buzgósággal rendezgette a zöld asztal körül a székeket.

Mintha csak szamba sem venné, hogy mennyi kliens várakozik a folyosón, megtöri a butorokat egytől-egyig s a poros ruhát a várakozók szemébe rázza. Midőn e miatt egynemelyik bosszusan kifakad, a szolga egész közömbösen válaszolja:

— Hja! kérem ma nincs hivatalos óra.

— Ni-incs?

Nincs!

— És miért nincs?

Erre már nem kaptak feletet, mert a szolga az irodába sietve leszedegette, megfeszítogatta a lámpatüvegeket anélkül, hogy más valamire gondolt volna is, mint hogy az üvegek ragyogó tiszták legyenek. Azok pedig kívül mérlegelődnek, hogy minek alkalmaznak nyilvános intézeteknél ilyen szoftukar embereket.

De hát micsoda logika is az, hogy nem lesz hivatalos óra és mégis porol, söpör a szolga? Különös.

A folyosón álló kliensek megdöbbenve, szinte elakadt lélek-zettel vették le a kalapjukat, mert önkéntlenül is a temetés gyásza jutott eszükbe.

A nagy csöndben kihallatszott az irodából a számolás, könyv-lapozás zaja, a miből suttogva találgatták kívül, ugyan mi lehet a pénztárvizsgálatnak az oka? Senki sem tud róla? A szolgától kell kérdezősködni.

Az egyik földbirtokos a legelső alkalommal tüzet kért a szolgától s míg szivarja gyujtott, egészen érdektelenül kérdezte tőle:

Mondja csak, ki az, aki sikkasztott?

A szolga rábámult: ha azt tudja, hogy sikkasztottak, bizonyosan az sem ismeretlen már előtte, hogy ki követte el. — Nem akart az intézeti dolgokban járatlanságot mutatni, sietett hát fölvilágosítással, hogy valaki meg ne előzze.

— Talán tetszik is ismerni Sebes urat, a pénztárnokot? Olyan magas, fehérpáros arcu ember sötétbarna szakállát középtűt borotválja. Csak épen tavaly választottuk be...

— Hát hogyné ismerném! Az igazgató leányának a völgegye. Az eljegyzésen magam is ott voltam. Szinte hihetetlen, hogy Gyula most mászott volna ilyen stiklibe. Mit szól hozzá menyasszonya?

— A kisasszonyt tetszik érteni? Az kérem, nem igen sejt az egészet, mert tegnapelőtt voltam az igazgató uréknál utoljára s ott láttam Sebes urat is, ma pedig még nem juthatott el hozzá a hír.

— És ki jött a — dolog nyomára?

— Azzal nem szolgálhatok, különben is már sietnem kell a pénztárba, mert most fogjuk megállapítani az elsikkasztott összeget.

Az aratás és az új lisztellátás.

A belügyminiszteriumban és a földmivélségi miniszteriumban hetek óta tárgyalások vannak folyamatban a folyó évi augusztus 15-én életbelépő új lisztellátási rendelet részleteinek megállapítása tárgyában. Értesülésünk szerint az augusztus 15-én életbelépő új lisztellátási rendelet részleteinek kibocsájtásánál az jutott érvényre, hogy — eltérően az eddigi gyakorlattól — a fogyasztók ellátása teljesen egyenlő és egyforma legyen.

A jövőben sem szövetkezeteknek, sem hatóságoknak, sem vállalatoknak nem lesz joguk ahhoz, hogy közvetlenül a termelőtől vásároljanak gabonát, gabonavásárlási engedélyt senki se kap. A termék saját szükségletén és a vetőmagon felül az összes mennyiséget köteles a Haditerménynek átengedni, viszont a Haditerménytől csak törvényhatóságok vásárolhatnak. A hatóságok pedig a kereskedelmi szervezet igénybevételével kizárólag kenyér és lisztjegyek ellenében árasíthatnak lisztet a közönség részére.

Elég volt ennyi a klienseknek. Most már, ha nem is volt dolguk az aggodalom bilincse ott tartotta fogva őket.

Hogy kiült a lélek félelmének, szorongásának barázdás vonása mindegyik arera. Nem lehet azt a belsőben eltitkolni, talán szét vetné az embernek kebelét. — Mert valami elemi csapászerű dolog az, midőn egy élet fáradtságos munkája után sem pihenheti ki magát az ember. Még csak álom sem jön szemére, ha az igazságtalanság ki — huzza feje alól a pihenő párnát.

Nem tudhatta az ember, vajjon kívül a folyosón nagyobb-e az izgatottság, remegés, vagy bent a pénztárszobában? Ezeknek az intézet megcsorbuló hitele, azoknak a megszokott nyomorúságnak még sötétebb képe foglalkoztatta elméjüket.

Hallgatagon, egymásról tudomást sem véve, lehorgasztott fővel mindenki csak maga elé nézett. Mert midőn a nyomor reménytelensége egyaránt sokakat fenyeget, nincs barátság, nincs segítő, támogató kéz. Erőten, bizalmatlan az ember még önmagához is.

(Vége köv.)

SÖVEGJARTÓ vászonáruháza, Barátok épülete.

Nagy választék

fehér és színes barchetok karton, schiffon és damastból, Különböző vásznanak, törölközők, abrosz, lepedők és zsebkendők-ből. Ágy- és asztalterítők, szőnyeg- és matracszövetekből.

OLCSÓ

szabott árak.

Országos mozgalom készül a Haditermény ellen.

A két éves világháború egyik legkevésbé bevált intézménye a Haditermény Részvénytársaság. Haditerménnyel sohase fognak az emberek megbékülni.

Eddig csak a fogyasztó közönség zugolódott, elégtelenségének nem adott nyilvánosan, feltűnőbb módon is kifejezést. A közönség reménykedett, hogy majd csak megváltozik a helyzet és a kezdet nehézségeinek minősített élelmiszer beszerzési akadályok végre is megszűnnek. Sajnos, ez nem következett be.

A múlt-év, annak dacára, hogy a termék jóval felülmuta az előző évit, a polgárságra nézve sokkal terhebb volt. Rossz volt a rendszer, nem vált be a Haditermény Részvénytársaság.

A lakosság panaszra végül a törvényhatóságok zöld asztalához is eljutott. Moson vármegye volt a legelső, mely szóvá tette a most már türethetetlen állapotot és a kormánytól gyökeres reformokat sürget. A mosoni határozat megérkezett a mi törvényhatóságunkhoz is, ahol tartalma nem okoz meglepetést, de nagy megfontolással tárgyalja képeznél a társ-hatóság átiratának hangja.

A mostani átirat azt mondja, hogy a Haditermény útján csak a legnagyobb fennakadások, zavarok után lehetett megkapni az élelmiszereket. A multakban tapasztalt dolgok általános panasz és elégtelenséget okoztak. Ha ezek a viszonyok tovább is fennmaradnak, akkor azok súlyosabb természetű bajokra fognak vezetni. A lakosságnak nem szabad a mindennapi kenyerét oly nehezen megszerezni.

Moson vármegye törvényhatósága nyilatkozta ki merte mondani a helyzetet és a következmények felelőssége tudatában már most felhívja arra a kormányt figyelmét. Moson vármegye sorompóba akarja állítani az egész ország vármegyéjét. Le akarja rázni a Haditermény igáját az ország lakossága nyakáról.

Mikor pedig a Haditermény intézményétől mentesíteni akarja a polgárságot a mosoni törvényhatóság, nem akarja azt, hogy a gabonaszpekulánsoknak legyen kitéve az ország. Azt kívánja, hogy a termény a törvényhatóságok útján rekviráltassék. A törvényhatóság lássa el a lakosságot a kormány által megállapított kenyérrrel, vagy gabonával.

A lakosság gabonával való ellátásának teljes biztosítása után maradó fölösleget jogában áll rekvirálni a Haditerménynek. A mosoni átirat nem hagyja figyelmen kívül a sertéshizlalat sem. Erre a célra szintén biztosítani kívánja a megfelelő tengerimennyiséget. A hizlalat ellenben a hatóság kezébe kívánja összpontosítani.

A nagyfontosságú mozgalom, mely a kormány elé fog kerülni, az egész ország zugolódásának,

elégtelenségének a tolmácsolása. Valószínűleg a kormány sem fogja figyelmen kívül hagyni, mert a Haditermény Részvénytársaságot segítségnek, nem pedig bajnak és kerékkötőnek csinálták.

Az adonyi boszorkányos história.

Megszűnt a köhullás.

A titokzatos kódobáló ellímlant.

A Fejermegyei Napló vasárnapi száma részletesen számolt be arról a különös esetről, amely már második hete tartja igazlomban Adony község lakosságát. Hoffer Vilmos keményseprőmester házába a legtitokzatosabban hullanak a kövek s a legnagyobbellenőrzéssel és megfigyeléssel sem tudtak tíz napon keresztül rájönni, hogy vajjon ki űzi ezt a furcsa idegrentő tréfát. Különösen a pénteki nap volt izgalmas idő, akkor egész éjjelt tartott az eddig megmagyarázhatatlan eset. Szombaton azután nyugalom állott be s nem ismétlődött a köhullás. A vasárnap utjából kezdődő kódobásnál sikerült a megfigyelő csendőröknek elég jól észrevenniök, hogy a kő a szomszédos grófi kastély hatalmas parkja felől jött. Tüszenteljes apparátussal neki álltak a park átkutatásához s sikerült rájönni a boszorkányos történet titkára. A park sűrűjében volt elrejtőzve egy ismeretlen alak, aki csaknem két héten keresztül folytatta titokzatos tréfáját. vagy boszuját. Mikor észrevette, hogy a csendőrség nyomában van, meglepett. A nyomozás még erőlyesen folyik s csak napok kérdése, hogy a boszorkányos történet rendezője kézrekerüljön.

Adony népe valóságos fellélegzett, amikor megtudta, hogy az egész kódobálás eset alaváló tréfa, illetve boszu volt.

Az élősertés árának megállapítása.

Azok a tárgyalások, amelyek a monarchia két kormánya között az élősertés árának megállapítása körül folytak, még nem értek ugyan véget, de legközelebb feltétlenül befejeződnek. E tanácskozásokat természetesen az érdekelte termelőkkel és kereskedőkkel való alapos szakértekezések előzték meg. Az értekezleten résztvett egyik nagyvágó cég a következő, bár nem kimerítő, de érdekes adatokat tartalmazó információkat mondja:

A kormány különösen azért szánta rá magát eddigi álláspontja megváltoztatására, meri kimutatták neki, hogy élőállat árszabás nélkül illuzórus a zsír és hus árának törvényes megállapítása. A hente-

sek legutóbb már azt a rendszert követették, hogy csupán egész disznót vásároltak és adtak tovább megbízólevél alapján. Ok csak feldolgozási munkadíjat kötöttek ki maguknak, — mondjuk a sertés árának 8—10 százalékat — s egyáltalán nem vállaltak felelősséget az iránt, hogy az élőár arányában miként osztódott fel hus és zsír között a kilogrammonkénti ár. Nagyobb fizemek és fogyasztók — kórházak, katonai intézmények — szívesen bízták meg ezzel a bizonytalan üzlettel a henteseket, ami természetesen a kistogasztó rovására 8—10 koronára is felhajtotta a hus és zsír árát.

Ez a kijátszás most véget ér. Az eddigi tervek szerint hatféle csoport szerint fogják megállapítani az élősertés árát: könynyű, közép, nehéz hussertés és ugyanilyenre osztályozott zsírsertés. Az ár ismét csökken megállapításra kerül: — a tengeri olcsóbbodásával arányban fog olcsóbbodni 28 naponként az élősertés ára is. Az ár kérdésével egyidőben újra szabályozzák az osztrák kontingens kérdését is, rekvirálási jogot azonban csak azok a törvényhatóságok kaphatnak majd, akik a rekvirált sertéseket házi hizláló fizembe veszik.

A maximális árak természetesen még nem ismeretesek.

A köztisztviselők hadiévei.

A törvények értelmében minden köztisztviselő, aki jelenleg a háboruban van, az a háboruban előtűt éveket kétszeresen számíthatja be a nyugdíjába. Kétségtelen, hogy ezek a tisztviselők méltán részesültek erre a kedvezményre, azonban az is tény, hogy azok a tisztviselők, akik nem teljesítettek katonai szolgálatot, szintén megérdemlik, hogy kivételes elbánásban részesüljenek. Az idehaza maradt tisztviselők ugyanis tizszeres feladatokat oldottak meg, még pedig oly derekasan, hogy p. o. a közigazgatásról már maga Ó felsége a legnagyobb elismeréssel nyilatkozott.

Ha tehát katonáknak megadják a háborus éveknél kétszeres beszámítást, akkor azt a kedvezményt katonai szolgálatot nem teljesítő tisztviselők is megérdemlik. A tisztviselők különben már ebben az ügyben megtették a lépéseket. Legújában a községi jegyzők mozdultak meg, hogy a kedvezményben ok is részesüljenek. Tulajdonképpen ezen az uton tudtuk most

meg, hogy már maga a kormány is foglalkozott ezzel az ügygel, még pedig igen kedvező kilátások mellett. Maga gróf Tisza István már ki is jelentette, hogy igenis a kormány az összes köztisztviselőkre ki akarja terjeszteni a háborus évek kétszeres beszámítását. Sőt már dolgoznak is ezen a terven és annak idején a kormány be is fogja nyújtani javaslatát a törvényhozáshoz.

A kormánynak az a terve, hogy a kedvezményt az összes közigazgatási ágazatokra ki fogja terjeszteni. Ebben a kiterjesztésben tehát a községi jegyzők is benne vannak.

HIREK.

Kitűntett tőzrsorvos. Dr. Réthy Ede 17. honvégyalozgaredbeli tőzrsorvost a Ferenc József-rend lovagkeresztjével tüntették ki.

Felvételt a leánykongregációba. A Mária kongregációban, ennek a felső lelki iskolának a kapuja vasárnap délután ismét kinyílt. Negyvenhét fehérellel leány iratkozott be, választotta a Szűz Mária mintaképül s megígérték, hogy a hitet, parancsolatokat s malaszteszközöket — az iskola e három fontos tárgyát nemcsak megtanulni, de gyakorolni is fogják. Szívesen, boldogsággal sugárzó arccal fizették le a felvételi díjat a hátségi ígéretek, hisz a melyben lelki kiképzés igazi boldogság már itt e földön is karöltve jár. A lélekemelő felvételi szertást dr. Prohászka Ottokár meggyónások végzte, gyönyörű beszéd kíséretében buzdította a tagokat, hogy iparkodjanak nap-sugaras lelkek lenni, akik jó-ságot, boldogságot, világosságot lelki megnyugvást szórnak szét ebben a sötét világban. A felvettek névsora a következő: Anlauf Anna, Bencsik Erzsébet, Bencsik Mária, Boda Mária, Bognár Ilona, Buruczki Mária, Czezel Etelka, Czizel Margit, Deák Terézia, Fábian Mária, Fekete Ilona, Franciscs Irén, Heffler Rozália, Hegyi Ilona, Hollos Mária, Horváth Terézia, Károlyi Gizella, Kiss Erzsébet, Klöckner Sarolta, Koháry Anna, Kunszt Mária, Lehner Mária, Maucha Kornélia, Mátrai Mária, Mocher Katalin, Pandur Mária, Pék Mária, Péntes Erzsébet, Revaland Erzsébet, Reicha Anna, Riedl Ilona, Sahay Anna, Schmöltz Emilia, Schmöltz Mária, Soós Mária, Szabó Erzsébet, Szepesky Karola, Székely Mária, Taucz Mária, Tálos Mária, Tamassy Ilona, Tóth Irén, Vámosi Mária, Velniszky Margit, Vida Etelka, Ungovits Mária, Lugovits-Róza.

Fűzőim, melyek pontos méretek

Kalap-ujdonságok naonta érkeznek.

alapján vannak elkészítve, a legolcsóbb ártól a legfinomabb minőségig vannak raktáron.

Radó

női divat különlegességek üzlete,
Nádor-utca 1. sz. — Telefon 341.

— A jubiláló Apponyi üdvözlése

A székesfehérvári függetlenségi párt gróf Apponyi Alibertet 70 éves születés napja alkalmából a következő távirattal üdvözlötte: Hei veni éves születése napja alkalmából fogadjuk Nagyméltóságod a székesfehérvári függetlenségi párt őszinte jókívánásait. Adjón a magyarok letene erőt és egészségét, hogy szeretőit hazánk; pártunk és kedves családja öröme és boldogítására politikai életünknek még hosszú időn keresztül tündöklő vezéregyénisége lehetjen. Vajha a világválság befejezése után Nagyméltóságod bölcsesége és hazaszeretete kivívna nemzeti ideálainkat, hazánk függetlenségét és ebből minden magyar politikust oly egységesen támogatná, amely egységesen védte a magyar nemzet minden fia a lövészárkban az ellenség ellen hazánkat és a trónt. — Adj a ég, hogy Nagyméltóságod ne csak lelki szemével láthassa a független Magyarországot, hanem bennünkét abba be is vezethessen. — Együttal az ezen alkalomra létesített alaptványhoz a függetlenségi párt 235 koronával járult hozzá.

— Grünfeld lakab halála. A megboldogult özvegyénél hétfőn délelőtt az izraelita hitközség különféle egyesületének küldöttsége koldoalt. A végrendelet értelmében hétfőn temetése napján 1000 koronát osztottak ki a város szegényei között és külön még 1000 koronát a zsidó szegények között.

— Tengorivásárlás. Megírjuk, hogy a város felhatalmazást kért a várostól tengeri vásárlásra, amelyre a szeréshizálással van szálkása. A földművelésügyi miniszter ártette a várost, hogy a még múlt év október havában megvásárolt és közszükségleti célokra le nem foglalt 1500 métermázs tengeri szeréshizálásra felhasználhatja. További szükségletéről szintén fog gondoskodni. Külföldi azonban a miniszter, hogy más célon, mint szeréshizálásra nem szabad vásárolni. A város területén a szabad vásárlási jogot egyenlőre nem enged meg.

— Kápolnaszentelés a barakkorházban. A budai úti barakkorház kápolnájának ünnepélyes felszentelése szerdán reggel 8 órakor lesz. A kórházparancsnökság értesítése szerint a felszentelési ünnepélyre külön meghívókat nem bocsátanak ki, hanem a város közönségét hírlapi úton hívják meg.

— Gondatlanságok vérmérgezés a halál. Horváth Ferenc 61 éves Jancsár-dűlő lakos kyanos körülmenyese kétségbe mehalt. A hirtelen elrendelő a hirtelenlétet a dr. Gábor tisztiorvos vérmérgezését állapított meg. Horváth Ferenc nyakán a múlt héten leestt kocsiáról a sérülése okozta. Sebét nem gyógyították orvosok, ezért a vérmérgezés lett a vérmérgezés.

— Fogózkodás Jászai Györgyvel. Burcsics Józsefnek 41 éves szülői család fogott ki. Jászai Györgyvel a de alaposan megismer, majd a felállítására került. A szerencsétlen asszonyt súlyos sérüléssel a szent György kórházba szállították.

— Hojsza egy bétörő után. Stamer Ferenc, 61 éves, móri lakos Trautenberg báró pincellerje a hó 25-én d. e. 10 órátkában a székesfehérvári letéskintve észrevette, hogy magárahagyott lakásának ablakán hivatalan vendég akar behatolni. Sietve jött le a hegyről és rohant háza, de mire benyitott, a már benyitolt bétörő az ablakon kiugorva a keréken, majd a Vödör-utcán és az Árkli úton keresztül az erdőbe menekült, ahol nyoma veszett. A menekült a Vödör-utcában többé üldözöbe vették és egy Fersch Mihály nevű, 20 éves legény már utól is érte, de ekkor a menekülő visszafordulva pisztolyt szegített mellének, mire Fersch abbahagyta az üldözést. Most a csendőrből mindenfelé nyomoznak a bétörő után, aki középtermű, 30 év körül, feketebőrű, erős legény és tozonzorban szakkalt visel. Ruházata: sport sapka, hosszú kék munkaszubbony, sárga kamasni és bakancs.

— Dr. Prohászka Ottokár hadiárva házára Kalmár János (Felsőkirálysor 29. szám) 5 koronát adományozott. Herbizt József kanonok 10 koronát küldött.

— Összeírják a kőbor cigányokat. Rendőrök, közigazgatási tisztviselők, képviselők és államfériak évtizedek óta gondolkodtak a problémán, hogy lehetné megzabolálni Magyarországon a kőborcigányokat. Világháborúkat kellett bekövetkezni, hogy ez a kérdés megoldódjék. Arról van szó, hogy kenyérgyeg nélkül senki sem kaphat kenyeret, már pedig e nélkül nem lehet megélni. Igen ám, de nagyon sok kőborcigány van, akik eddig nem kaptak kenyérgyegyet. Most ezekre a kőborlókra is kiterjed a figyelem: ehrendették az összeírásukat. A cigányok tehát — ha kenyérgyegyet akarnak, szóval, ha élni akarnak — könytelenek lesznek letelepülni és egy helyben lakni. Fejérvármegyében a cigányok összeírása még nem kezdődött meg.

— A kárpát falvakról. Kárpát János (felsőkirálysor 29.) a kárpát falvakra 5 koronát adományozott. Átadtuk a polgármesteri hivatalának.

— A kardja után leugrott a vőnadról. Delibrák Sándor 10. huszárezredből őrmester, aki a háború kezdetétől fogva a harcokban volt, két heti szabadságot kapott, hogy szüleit meglátogassa. Egy napot rokonainál töltött, akik az éjjeli lekísérték a személyvonathoz, amelyen Nagyvárad felé akarta folytatni útját. Amikor a vonat a pályaudvarra érkezett, az őrmester sietve bucsuzott. A vonat elindult és a huszár ijedten váltó észre, hogy a kardját az állomáson felejtette. Utólagos katonák voltak, akik megnyugtatták, hogy Nagyváradról táviratozhat, de az őrmester valószínűleg kétségbeesett. Nem hagyta el a kardját, módította és a robogó vonatról leugrott, de ott szerencsétlenül, hogy a herkeik alá került, amelyek valósággal szétmarcangolták.

— Bezárt iskolák. Bodmérben járványos betegség lépett fel, a hálóság elrendelte az iskola bezárását.

— Hogyan segítünk az orvosoknál? A háború miatt sok kesz-seg orvos maradt hátra, ami természetesen a kórházaknak nyilvánvaló kárja van. A kormány most ezen segíteni akar, s felhívta a törvényhozókat, hogy Fejérvármegyében is, hogy így, úgy legyen némi maradvány, amelyek orvos nélkül maradnak. A kormány, mint halljuk, orvosokhoz is közeledik.

— Két új Dunahíd. A közel jövőben — még a háború alatt — két új híd köti majd össze a Duna két partját. Az egyik híd tervei és előmunkálatai már közelednek a nyilvánosság elé, ez az úvidéki Dunahíd, míg a másik híd Soltnál szeli át a Dunát. Ennek a hídnak a felállítását legközelebb kerül a nyilvánosság elé. Az utóbbi különösen fontos, mivel Pestmegyét — Fehérmegyével hozza még közvetlenebb kapcsolatba. Az új híd Dunaföldvárnál állítják majd fel. A soltiai, apogtagiak és még néhány nagyobb község lakói már évek óta hiába kérelmeztek a Dunagőzhalózási társaságnál a megállóhelyet. Így azonban valószínű, hogy a D. G. H. T. erős konkurenciát nyer a dunaföldvári oldalon is a Máv-nak a Duna balpartján vezetett Kúnezentmiklós — Solt — Apastag — Dunapataj felé vonuló Budapesttel gyorsan és napjában többször közlekedő vonalában.

— Megszurkáltak egy katonát. Peksa Vendel 35. gyalogezredből közlegényt a Széchenyi-utcában vasárnap este több civil legény meglátta a súlyosan megszurkált. A katonát bezsallították a barakkorházba, a rendőrség pedig szigorú nyomozást indított az utcai támadók kézrekerítésére.

— Exhumálás. Burlea János 29 éves katona 1915. április 4-én meghalt a székesfehérvári hadikórházban. Hozzájártozói megkapták az engedélyt az exhumálásra s holttestét tegnap szállították el Bártfára.

— Bojtóránhajszeves korpásodás hajhullás ellen kiülőben bevált szer. Úvege 1 korona 30 fillér. Kapható Szűcs Róbert Magyar Korona gyógyszerárban Kossuth-u. sarkán.

— Grémé de lactaline saját nemében páratlan hatás arcborzsejtje, finomító készítmény, ezen tejkrém teljesen ártalmatlan, a bőrt egyszerű használat után bársny puhává teszi, pattanásokat, szepek, máfoltokat gyorsan eltávolítja. Kapható Szűcs Róbert Magyar Korona gyógyszerárban Kossuth-utca sarkán. Ára 1 kor. 20 fillér.

DR. PROHÁSZKA OTTOKÁR HADIÁRVAHÁZ
 ügyét segíti elő, ha Ottokár-levélfáró bélyeget használ, amely a kiadóhivatalban kapható.

APRÓHIRDETÉSEK.
Mihályi József Sándor kárpitos, Budai-út 6.
 Egy beltű leány vagy fiú azonnali belépésre felvételt Rotter I. dohánytöszdésében, Kossuth-utca.
 Kétféle darab sovány sertés eladó. Gőzmalom-utca 3.
 Kétféle darab félhízt sertés körül 7-8 métermázs között; tengeri hiány miatt eladó. Klá János Sárkeresztúr.
 Tanulót felvesz az Egyházmegyei Könyvnyomda, Szt. István-tér 1. sz.
 Egy mindenes felvételt Kümmel kertészetbe.
 Kétféle kárhán lévő cserépkályhák kisebb nagyobb mértékben a „Magyar Király” szállodában nagyon olcsón eladó.
 Keresek egy jó házból való fiút pincér-tanulóknak azonnali belépésre. Rédei vendéglős Kossuth-u. 14.

Saját kávépörköldő
 naponta friss pörköltkávét
1 kiló kávépötlök 4 K.
egy kiló pörköltkávét
 13 koronától kapható
Deutsch Aladár
 fűszerüzletében Buzapiac 5.

URANIA
 Telfon 223. — Tefon 233.

Hétfőn és kedden,
 május 29 és 30-án:
Az arany hatalma.
 Dráma 3 felvonásban.
A vig ujságírók.
 Kacagató vigjáték 3 felv.
Remek pütműsor.
 Rendés helynyak.
 Előadások 7 és 9 órákor.

Mozgósínház. **Apollo** Mozgósínház.
Hétfőn és kedden, május 29 és 30-án:
 „KINÓ-RIPORT” HATALMAS FILMKÖTÉSÉT, A
SZUTLAMIT
 Világhírű bibliai dalljáték, az eredeti zenével.
 RENDEZTE: ILLÉS JENŐ.
 FŐSZEREPLŐK:
 Szulamit . . . Lenkényi Ica. Absalom . . . Krusz Dózsa.
 Abigail . . . Serik Alice. Mônica . . . Bátor Béla.
 A magyar filmgyártás legelőkeltebb, színpompás produkciója.
 A nagyszerű felvételek egy része MOSTAR festői környéken készült.
 Előadások fél 7 és 9 órákor. Művészeink felmelegítik.
 Jegyek előre váltathatók: Krusz Veronika dohánytöszdésében.